

॥ ఛిం నైతి తేచ్చుహేశియ ॥

శ్రీ మండ్రగంభీరాతా

ఃః శ్రీ గురు ప్రార్థనా ఃః

గురుర్వహో గురుర్విష్ణుః గురుర్వేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్మాజ్ఞాత్ పరం బ్రహ్మ తప్సై శ్రీగురవే నమః ॥

ఃః శ్రీనివాస ప్రార్థనా ఃః

హారి చందన గోపేంద్ర స్వామినే సతతం నమః ।
శంకరా జన్య నేత్రాబ్జ విషయాయ నమో నమః ॥

!! అథ సంకల్యః !!

శ్రీమత్ - ఆదివరాహాజ్యేత్ - విరాజమానస్య - అఖిలాండకోటి - బ్రహ్మండనాయకస్య - శ్రీ పద్మావతీ జ్ఞానేః - భగవత్సః - శ్రీవేచ్చిచేశ్వర స్వామినః - దివ్యసన్మిథో - భగవత్సః - శ్రీకృష్ణ పరమాత్మనః - అమ్రగ్రహేణ - అస్మాకం - సర్వేషాం - శారీరస్య - మానసస్య చ - బలస్య - సిద్ధ్యర్థం - సమస్తానాం - అసాధ్యవ్యాధినాం - నివారణార్థం - సర్వయజ్ఞ - ఘలప్రాప్యర్థం - సర్వస్మాం - సంపదాం - ప్రాప్యర్థం - విద్యార్థినాం - బుద్ధిశక్తి - వృద్ధిద్వారా - పరీక్షాసు - ఉత్తీర్ణతా - సిద్ధ్యర్థం - అధికారిణాం - స్వస్వవిధి - నిర్వహణ - కౌశలసిద్ధ్యర్థం - సమస్త - పాపక్షయార్థం - శ్రీపరమేశ్వర - ప్రీత్యర్థం - యథాశక్తి - శ్రీమత్ - భగవదీతాయాః - ద్వితీయాధ్యాయాంతర్గత - శోక పారాయణాం - కరిష్యామహో.

ఃః శ్రీ గీతా ప్రార్థనా ఃః

సర్వోపనిషదో - గావో - దోగ్గా - గోపాలవందనః ।
పార్థో వత్సః - సుధిర్భోక్తా - దుగ్గం - గీతామృతం - మహాత్ ॥

ఃః శ్రీకృష్ణ ప్రార్థనా ఃః

కుటీలాలక సంయుక్తం పూర్వచంద్ర నిభానవమ్ ।
విలసత్ కుండలధరం కృష్ణం వందే జగద్గురుమ్ ॥

ఃః శ్రీ వేదవ్యాస ప్రార్థనా ఃః

బ్రహ్మమాత్ర కృతే తప్సై వేదవ్యాసాయ వేధసే ।
జ్ఞాన శక్వవతారాయ నమో భగవతో హరేః ॥

!! అథ శ్రీమండ్రగంభీరాతాసు ఉపనిషత్తు బ్రహ్మవిద్యాయాయాం యోగితాస్తు
శ్రీకృష్ణార్థుస సంపాదే సాంబ్యయోగిశ నాము బ్యతీయో ఉధ్యాయః ।

సంజయు ఉవాచు ।

తం తథా కృపయావిష్టమ్ అపుపూర్ణాకులేషణమ్ ।
విషిదంతమిదం వాక్యమ్ ఉవాచ మధుసూదనః ॥

॥ 2-1 ॥

॥ శ్రీభగవానువాచ ॥

కుతస్త్య కశ్ములమిదం విషమే సముపస్తితమ్ ।
అనార్యజుష్టమస్వర్యమ్ అకీర్తికరమర్జున

॥ 2-2 ॥

కైబ్యం మా స్నే గమః పార్థ శైతత్త్వయుయపద్యతే ।
జ్ఞాద్రం హృదయదౌర్భయం త్యక్తోత్తిష్ఠ పరంతప ॥

॥ 2-3 ॥

॥ అర్పును ఉవాచ ॥

కథం భీష్మమహం సంభ్యే ద్రోణం చ మధుసూదన ।
ఇషుభిః ప్రతియోత్స్యమి పూజార్థావరిసూదన ॥

॥ 2-4 ॥

గురూనహత్య హి మహానుభావాన్ శ్రేయో భోక్తుం బైష్ణమసీహ లోకే ।
హత్యార్థకామాంస్తు గురూనిహైవ భుంజీయ భోగాన్ రుధిరపదిగ్ంాన్॥ ॥ 2-5 ॥

న శైతద్విద్యుః కతరన్నే గరీయో యద్వా జయేమ యది వా నో జయేయుః ।
యానేవ హత్య న జిబీవిషామః తేత్త వస్తితాః ప్రముఖే ధార్తరాష్ట్రాః ॥ ॥2-6॥

కార్ప్రణ్యదోషేషహతస్వభావః పృచ్ఛామి త్వాం ధర్మసమూడుచేతాః ।
యచ్ఛేయః స్యాన్నిశ్చితం బ్రూహిత తన్నేశిష్యస్తేత్తహం శాధి మాం త్వాం ప్రపస్తమ్॥ 2-7॥

న హి ప్రపశ్యమి మమాపనుద్యాత్ యచ్ఛకముచ్ఛపణమిందియాణమ్ ।
అవాప్య భూమావసపత్త మృద్ధం రాజ్యం సురాణమపి చాధిపత్యం ॥ ॥2-8॥

సంజయు ఉవాచ ।

ఏవముక్త్య హృషీకేశం గుడాకేశః పరంతప ।
న యోత్స్య ఇతి గోవిందముక్త్య తుష్టిం బభూవ హ ॥

॥2-9॥

తమువాచ హృషీకేశఃప్రహసన్నివ భారత ।
సేనయోరుభయోర్మధ్యే విషిదంతమిదం వచః ॥

॥2-10 ॥

॥ శ్రీభగవాసువాచ ॥

అశోచ్యానవ్యశోచస్యం ప్రజ్ఞావాదాంశ్చ భాషనే ।
గతాసూనగతాసూంశ్చ నానుశోచంతి పండితాః ॥

॥2-11 ॥

న త్యేవాహం జాతు నాసం న త్వం నేమే జనాధిపాః ।
న చైవ న భవిష్యామః సర్వే వయమతః పరమ్ ॥

॥2-12 ॥

దేహినో_సిన్ యథా దేహో కౌమారం యోవనం జరా ।
తథా దేహంతర ప్రాప్తిః ధీరప్తత న ముహ్యతి ॥

॥2-13 ॥

మాత్రాస్పుర్ణాప్తు కొంతేయ శితోష్ణసుఖదుఃఖదాః ।
అగమాపాయినో_నిత్యాః తాంస్తుతిష్టస్య భారత ॥

॥2-14 ॥

యం హి న వ్యధయంత్యేతే పురుషం పురుషర్థభ ।
సమదుఃఖసుఖం ధీరం సో_ మృతత్వాయ కల్పతే ॥

॥2-15 ॥

నాసతో విద్యతే భావో నాభావో విద్యతే సత : ।
ఉభయోరపి దృష్టో_ంతః త్వనయోష్టత్వ దర్శిభి : ॥

॥2-16 ॥

అవినాశి తు తద్విధి యేన సర్వమిదం తతమ్ ।
వినాశమవ్యయస్యాస్య న కశ్మిత్ కర్తుమర్థతి ॥

॥2-17 ॥

అంతవంత ఇమే దేహ నిత్యస్యోక్తాః శరీరిణాః ।
అనాశినో_ ప్రమేయస్య తస్కృమ్యధ్యస్య భారత ॥

॥2-18 ॥

య ఏనం వేత్తి హంతారం యశ్చైనం మన్యతే హతమ్ ।
ఉభో తో న విజానితో నాయం హంతి న హన్యతే ॥

॥2-19 ॥

న జాయతే గ్రీయతే వా కదాచిత్ నాయం భాత్యా భవితా వా న భూయః ।
అజో నిత్యః శాశ్వతో_ యం పురాణో న హన్యతే హన్యమానే శరీరే ॥ ॥2-20 ॥

వేదావినాశినం నిత్యం య ఏనమజమవ్యయమ్ |
కథం స పురుషః పార్థ కం ఫూతయతి హంతి కమ్ ||

||2-21 ||

వాసాంసి జీర్ల్చాని యథా విహోయ నవాని గృహ్ణతి నరోత్త పరాణి |
తథా శరీరాణి విహోయ జీర్ల్చా న్యాన్యాని సంయూతి నవాని దేహీ ||

||2-22 ||

వైనం చిందంతి శస్త్రాణి వైనం దహతి పావకః |
న చైనం క్లేదయంత్యాపో న శోషయతి మారుతః ||

||2-23 ||

అచ్ఛేద్యోత్త యమదాహెయ్యాత్ యమ్ అల్కేద్యోత్త శోష్య ఏవ చ |
నిత్యఃసర్వగతఃస్తాణురచలో యం సనాతనః ||

||2-24 ||

అప్యక్తోత్త యమచింత్యోత్త యమ్ అవికారోత్త యముచ్యతే |
తస్మాదేవం విదిత్తైనం నానుశోచితుమర్హసి ||

||2-25 ||

అధ చైనం నిత్యజాతం నిత్యం వా మన్యసే మృతమ్ |
తథాపి త్వం మహాబాహెలా వైనం శోచితుమర్హసి ||

||2-26 ||

జాతస్య హి ధ్రువో మృత్యుః ధ్రువం జన్మ మృతస్య చ |
తస్మాదపరిషోర్యోత్త ర్థే న త్వం శోచితుమర్హసి ||

||2-27 ||

అవ్యక్తాదీని భూతాని వ్యక్తమధ్యాని భారత |
అవ్యక్తనిధనాన్యేవ తత్త కా పరిదేవనా ||

|| 2-28 ||

ఆశ్వర్యవత్పశ్యతి కశ్చిదేనమ్ ఆశ్వర్యవద్వదతి తట్టైవ చాన్యః |

ఆశ్వర్య వచ్ఛైనమన్యః శృఙ్గాతి శ్రుత్యాప్యేనం వేద న చైవ కశ్చిత్ || 2-29 ||

దేహీ నిత్యమవధ్యోత్త యం దేహీ సర్వస్య భారత |
తస్మాత్ సర్వాణి భూతాని న త్వం శోచితుమర్హసి ||

2-30 ||

స్వదర్మమపి చావేష్య న వికంపితుమర్హసి |
ధర్మాద్ధి యుద్ధాచ్ఛేయోత్త న్యత్ క్షత్రియస్య న విద్యతే ||

2-31 ||

యదృచ్ఛయా చోపపన్నం స్వరద్వారమపావుతమ్ ।
సుభినః క్షత్రియః పార్థ లభంతే యుద్ధమీదృశమ్ ॥ 2-32 ॥

అథ చేత్యమిమం ధర్మం సంగ్రామం న కరిష్యసి ।
తతస్మిధర్మం కీర్తిం చ హిత్వా పాపమవాప్యసి ॥ 2-33 ॥

అకీర్తిం చాపి భూతాని కథయిష్యంతి తేఉవ్యయామ్ ।
సంభావితస్య చాకీర్తిః మరණాదతిరిచ్యతే ॥ 2-34॥

భయాద్రణాదుపరతం మంస్యంతే త్వాం మహరథాః ।
యేషాం చ త్వం బహుమతో భూత్వా యాస్యసి లాఘువమ్ ॥ 2-35॥

అవాచ్యవాదాంశ్చ బహున్ వదిష్యంతి తవహితాః ।
నిందంతస్తవ సామర్థ్యం తతో దుఃఖతరం ను కిమ్ ॥ 2-36

హతో వా ప్రాప్యసి స్వర్గం జిత్వా వా భోక్ష్యసే మహీమ్ ।
తస్కుదుత్తిష్ఠ కొంతేయ యుద్ధాయ కృతనిష్టయః ॥ 2-37

సుఖదుఃఖే సమే కృత్వా లాభాలాభో జయాజయో ।
తతో యుద్ధాయ యుజ్యస్య వైవం పాపమవాప్యసి ॥ 2-38

ఏషా తేఉభిహితా సాంఖ్యే బుద్ధిరోగే త్వమాం శృణు ।
బుద్ధ్యా యుక్తో యయా పార్థ కర్మబంధం ప్రహస్యసి ॥ 2-39

నేహాభిక్రమనాశోఽస్తి ప్రత్యవాయో న విద్యతే ।
స్వల్పమయ్యస్య ధర్మస్య త్రాయతే మహతో భయాత్ ॥ 2-40

వ్యవసాయాత్మికా బుద్ధిః ఏకేహ కురునందన ।
బహుశాఖా హ్యనంతాంశ్చ బుద్ధయోఽ వ్యవసాయినామ్ ॥ 2-41

యామిమాం పుష్పితాం వాచం ప్రవదంత్యవిష్ణితః ।
వేదవాదరతాః పార్థ నాన్యదస్తీతి వాదినః ॥ 2-42

కామాత్మానః స్వర్గపరా జన్మకర్మఫలప్రదామ్ ।
క్రియావిశేషబహులాం భోగైశ్వర్యగతిం ప్రతి ॥ 2-43

భోగైవ్యప్రస్తునాం తయాపహ్యతచేతసామ్ |
వ్యవసాయాత్మికా బుద్ధి: సమాధౌ న విధీయతే ||

2-44

త్రైగుణ్యవిషయా వేదా నిష్ట్రైగుణ్యో భవార్జున |
నిర్వయంద్యో నిత్యసత్యస్తో నిర్యోగక్షేమ ఆత్మవాన్ ||

2-45

యావానర్థ ఉదపానే సర్వత: సంఘుతోదకే |
తావాన్ సర్వేషు వేదేషు బ్రాహ్మణాస్య విజానత: ||

2-46

కర్కృణ్యోవాధికారస్తే మా ఘలేషు కదాచన |
మా కర్కృఫలహేతుర్భా: మా తే సంగోత్త ప్యకర్కృణి ||

2-47

యోగస్థ: కురు కర్కృణి సంగం త్యక్త్వ ధనంజయ |
సిద్ధ్యసిద్ధోః సమో భూత్యా సమత్యం యోగ ఉచ్యతే ||

2-48

దూరేణ హ్యవరం కర్కృ బుద్ధియోగాద్ధనంజయ |
బుద్ధౌ శరణమన్విచ్ఛ కృపణా: ఘలహేతవ: ||

2-49

బుద్ధియుక్తో జహోతిహ ఉభే సుకృతమప్యుతే |
తస్మాద్యోగాయ యుజ్యస్య యోగ: కర్కృసు కౌశలమ్ ||

2-50

కర్కృజం బుద్ధియుక్తా హి ఘలం త్యక్త్వ మనీషిణా: |
జన్మబంధవినిర్కృతా: పదం గచ్ఛంత్యనామయమ్ ||

2-51

యదా తే మోహకలిలం బుద్ధిర్వ్యతితరిష్యతి |
తదా గంతాసి నిర్వేదం శ్రోతవ్యస్య శ్రుతస్య చ ||

2-52

శ్రుతివిప్రతిష్ఠన్నా తే యదా స్థాస్యతి నిశ్చలా |
సమాధావచలా బుద్ధిస్తదా యోగమవాప్యసి ||

2-53

॥ అర్పుసు ఉవాచు ॥

స్థితప్రజ్ఞస్య కా భాషా సమాధిస్థస్య కేశవ |
స్థితధీ: కిం ప్రభాషేత కిమాసీత ప్రజేత కిమ్ ||

2-54

॥ భృగువాసువాచు ॥

ప్రజహోతి యదా కామాన్ సర్వాన్ పార్థ మనోగతాన్ |
ఆత్మన్యేవాత్మనా తుష్టః స్థితప్రజ్ఞస్తదోచ్యతే ||

2-55

- దుఃఖేష్యనుద్వగ్నమనా: సుఖేషు విగతష్యహః ।
 వీతరాగభయక్రోధః స్థితధీర్మనిరుచ్యతే ॥ 2-56
- యః సర్వత్రానభిస్నేహః తత్తత్ ప్రాప్య శుభాపుభమ్ ।
 నాభినందతి న ద్వేషి తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా ॥ 2-57
- యదా సంహరతే చాయం కూర్మోఽగానీవ సర్వశః ।
 ఇంద్రియాణీంద్రియార్థేభ్యః తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా ॥ 2-58
- విషయా వినివర్తంతే నిరాహారస్య దేహివః ।
 రసవర్జం రసోఽప్యస్య పరం దృష్టౌ నివర్తతే ॥ 2-59
- యతతో హ్యాపి కౌంతేయ పురుషస్య విషిష్టతః ।
 ఇంద్రియాణి ప్రమాధీని హరంతి ప్రసభం మనః ॥ 2-60
- తాని సర్వాణి సంయమ్య యుక్త ఆసీత మత్పరః ।
 వశే హి యస్యేంద్రియాణి తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా ॥ 2-61
- ధ్యాయతో విషయాన్ పుంసః సంగ్స్టేషూపజాయతే ।
 సంగాత్ సంజాయతే కామః కామాత్ క్రోధోఽభిజాయతే ॥ 2-62
- క్రోధాదృవతి సమ్ముఖః సమ్ముహత్ స్ఫుతివిభ్రమః ।
 స్ఫుతిభ్రంశాదృధ్వినాశో బుధ్వినాశాత్ ప్రణాశ్యతి ॥ 2-63
- రాగద్వేషవియుక్తేస్తు విషయానింద్రియైశ్వరవ్ ।
 ఆత్మవశ్యేర్విధేయాత్మా ప్రసాదమధిగచ్ఛతి ॥ 2-64
- ప్రసాదే సర్వదుఃఖానాం హనిరస్యోపజాయతే ।
 ప్రసన్నచేతసో హృషు బుధ్వి: పర్యవతిష్టతే ॥ 2-65
- నాస్తి బుధ్విరయుక్తస్య న చాయుక్తస్య భావనా ।
 న చాభావయతః శాంతి: అశాంతస్య కుతః సుఖమ్ ॥ 2-66
- ఇంద్రియానాం హి చరతాం యన్ననోఽనువిధీయతే ।
 తదస్య హరతి ప్రజ్ఞాం వాయుర్వావమివాంభసి ॥ 2-67

తస్మాద్యస్య మహాబాహేలా! నిగృహీతాని సర్వశः ।
ఇంద్రియాణీంద్రియార్థేభ్యః తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా ॥

2-68

యా నిశా సర్వభూతానాం తస్యం జాగర్తి సంయమీ ।
యస్యం జాగ్రతి భూతాని సా నిశా పశ్యతో మునే: ॥

2-69

అపూర్వమాణమచలప్రతిష్ఠం సముద్రమాపః ప్రవిశంతి యద్వత్ ।

2-70

తద్వత్ కామా యం ప్రవిశంతి సర్వే స శాంతిమాష్టీతి న కామకామీ ॥

విహాయ కామన్ యః సర్వాన్ పుమాంశ్చరతి నిఃస్పుహః ।
నిర్గుమో నిరహంకారః స శాంతిమధిగచ్ఛతి ॥

2-71

ఏషా బ్రాహీన్ ప్రితి: పార్థ వైనాం ప్రాప్య విముహ్యతి ।
ప్రిత్యస్యామంతకాలేత్తపి బ్రహ్మనిర్వాణమృచ్ఛతి ॥

2-72

!! అతి శ్రీమద్భుగ్వాంపుంచీతాసు ఉపనిషత్తు, బ్రహ్మవిదాయాయారం యోగ్ శాస్త్ర
శ్రీకృష్ణర్థసు సంవాదే సాంబుయోగిశ నాము ద్వాతీయో ఉధాయః ।

యత్ర యోగేశ్వరః కృష్ణో యత్ర పార్థో ధనుర్థరః ।
తత్ర శ్రీర్విజయో భూతిర్థవా నీతిర్గుతిర్గుము ॥

అథ క్షమా ప్రార్థనా ।
యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్పర్యం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోత్సు తే ॥

అథ భగవత్పుంపుణమ్ ।
కాయేన వాచా మనేస్త్రిమైర్వా బుధ్యత్తునా వా ప్రకృతేస్యభావాత్ ।
కరోమి యద్వత్ సకలం పరమైనా నామము సమర్పయామి ॥

అథ లాక్షక్కేము ప్రార్థనా ।
సర్వే భవమ్తు సుఖినః సర్వే సమ్తు నిరామయః ।
సర్వే భద్రాణి పశ్యమ్తు మా కళ్చిత్ దుఃఖభాగ్యవేత్ ॥

అథ మంగళమ్ ।
శ్రీయః కాన్తాయ కల్యాణనిధయే నిధయేత్రథినామ్ ।
శ్రీపేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥